

2

ZET ÉÉN STAP VOORUIT

(Jongerenversie)

Thema's	Kinderrechten algemeen, sociale ongelijkheid
Moeilijkheidsgraad	Makkelijk
Leeftijd	12 tot 30 jaar
Groepsgrootte	10 tot 30 deelnemers
Soort activiteit	Laagdrempelig inleefspel
Samenvatting	In deze oefening ontdekken de deelnemers wat het betekent om in hun samenleving iemand anders te zijn.
Doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanmoedigen van een empathische houding • Bewust worden van de ongelijke verdeling van mogelijkheden in deze samenleving. • Inzicht brengen in wat de gevolgen zijn voor een persoon van het behoren tot een bepaalde sociale of culturele groep of minderheid • Inzicht verkrijgen in systemen van discriminatie en xenofobie
Vorbereiding	Rolfiches afdrukken en knippen
Materiaal	Rolfiches (zie verder) Een grote ruimte (een grote kamer, een gang of buiten) Een cd-speler met zachte en rustgevende muziek Lijst met situaties en gebeurtenissen (zie verder)

INSTRUCTIES

Stap 1: Voorbereiding

Lees eerst aandachtig de instructies. Bekijk de lijst met “situaties en gebeurtenissen” en pas ze aan aan de groep waarmee je zal werken.

Maak de rolfiles, één per deelnemer. Kopieer hiervoor het (aangepaste) blad, knip de strookjes uit en plooi ze dubbel.

Stap 2: Inleefspel: een stap voorwaarts

Zet zachte achtergrondmuziek op, zodat er rust komt in de ruimte. Je kan ook gewoon aan de deelnemers vragen om stil te zijn.

Deel de rolfiles willekeurig uit zodat iedere deelnemer één fiche heeft. Vraag dat ieder dit voor zich houdt en niet aan de anderen toont.

Nodig nu iedereen uit om te gaan zitten, liefst op de grond, en om hun rol te lezen.

Het is nu de bedoeling dat iedereen zich inleeft in zijn/ haar rol. Ter ondersteuning kan je enkele van onderstaande vragen voorlezen. Laat voldoende pauze na elke vraag zodat de deelnemers kunnen nadenken en zich een duidelijker beeld kunnen vormen van hun personage.

- Hoe was jouw kindertijd? Hoe zag het huis eruit waarin je opgroeide? Welke spelletjes speelde je? Wat voor werk deden je ouders?
- Waaruit bestaat jouw dagelijkse leven nu? Waar, wanneer en hoe ga je met mensen om? Wat doe je 's morgens, in de namiddag, 's avonds?
- Hoe kan je jouw levensstijl omschrijven? Waar woon je? Beschik je over voldoende geld? Waarmee vul je je vrije tijd? Wat doe je als het vakantie is?
- Wat vind je spannend en wat schrikt je af?

Vraag de deelnemers om op te staan en zich in absolute stilte op één lijn op te stellen.

Vertel de deelnemers dat je een aantal situaties of gebeurtenissen gaat voorlezen. Telkens wanneer zij in hun rol “ja” kunnen antwoorden op de stelling, moeten ze een stap voorwaarts zetten. Is het antwoord “neen”, dan blijven ze gewoon staan.

Lees de situaties één voor één voor. Geef de deelnemers voldoende tijd om na de stelling al dan niet een stap voorwaarts te doen. Kijk ook goed naar de posities die ze ten opzichte van elkaar innemen.

Op het einde vraag je of iedereen zijn/ haar slotpositie goed wil bekijken en onthouden. Geef dan de groep enkele minuten om uit hun rol te stappen, waarna je kan overgaan tot de evaluatie in groep.

NABESPREKING

Vraag eerst aan de deelnemers hoe de activiteit verlopen is en hoe ze het vonden. Praat dan verder over de onderwerpen die ter sprake kwamen en over wat ze leerden van de oefening.

1. Wat vonden jullie van het spel?
2. Vond je het moeilijk of makkelijk om te bedenken hoe de persoon op jouw kaartje leeft?
3. Vond je het leuk of niet leuk als je een stap vooruit kon zetten?
4. En wat vond je ervan als je juist géén stap kon zetten?
5. Hoe komt het dat niet iedereen op dezelfde plek staat?
6. Denk je dat er grote verschillen zijn in de wereld?
7. Maakt het uit waar je geboren bent?
8. Neem nu de rollen één voor één door en vraag welke mensenrechten op het spel staan.
9. Zijn er mensen aan wie hun rechten zijn ontzegd?
10. Wat zijn de eerste stappen die moeten worden ondernomen om de situatie te verhelpen?

BIJLAGEN

Bijlage 1: Rolfiches

<p>Je bent een 17-jarige jongen van Marokkaanse afkomst. Je ouders wonen al 30 jaar in België. Je doet het 3de jaar auto-mechanica over. Je houdt van snelle wagens en spaart voor je droom BMW. Je bent niet gelovig, maar je ouders weten dat niet.</p>	<p>Je bent zoon van een Belgische minister. Je bent zelf lid van de jongerenafdeling van de regerende partij. Je wil na je middelbare school naar de universiteit en hoopt daarna een politieke carrière te beginnen.</p>
<p>Je woont in Duitsland en bent de dochter van de manager van het plaatselijk bankkantoor. Je zit in je 4de jaar Latijn-wiskunde. Je ouders zijn gescheiden, maar kunnen nog steeds goed met elkaar opschieten. Godsdienst is in jullie familie niet belangrijk.</p>	<p>Je bent de 15-jarige zoon van een Chinese immigrant die een succesvol fast-food-restaurant uitbaat. Jullie moeten vaak verhuizen. Daardoor heb je niet veel vrienden. Jullie wonen nu in Frankrijk.</p>
<p>Je bent een Arabisch meisje (15j) dat bij haar diepgelovige ouders woont in een stad in België. Je zit in het 3de jaar wetenschappen. De school heeft een hoofddoekenverbod aangekondigd. Daardoor dreigen je ouders je van school thuis te houden.</p>	<p>Je bent de dochter van de Amerikaanse ambassadeur in Nederland. Je gaat naar een internationale school en wil later naar de universiteit. Je hebt niet echt veel contact met de lokale bevolking. Je bent heel gelovig, net als je ouders.</p>
<p>Je bent een 13-jarig Filipijns meisje. Je woont al sinds je 5de op de straat. Het is een hard leven, maar je slaagt erin te overleven door schoenen te poetsen en kauwgom te verkopen. Af en toe kan je terecht in een centrum in de buurt voor een warme maaltijd en een bed voor 1 nacht.</p>	<p>Je bent een Roma-meisje (17j) dat in Duitsland woont. Je hebt de middelbare school niet afgemaakt. Je volgt nu deeltijds onderwijs. Je hebt niet veel contact met andere jongeren. Zij bekijken je meestal met een scheef oog en zijn ervan overtuigd dat alle "zigeuners" dieven zijn.</p>
<p>Je bent een 16-jarige jongen. Je woont in Zweden. Op je 8ste was je het slachtoffer van een auto-ongeluk. Sindsdien zit je in een rolstoel. Je doet veel aan sport en leidt een behoorlijk druk leven. Je probeert ook andere jongere met een beperking aan te zetten om meer buiten te komen.</p>	<p>Je bent een 14-jarige jongen die in Spanje woont. Sinds 2 jaar rook je af en toe een joint. Je voelt dat je meer en meer afhankelijk wordt van de drugs. Je schoolresultaten gaan achteruit, je bent onlangs naar een andere richting overgeschakeld. Je ouders maken zich zorgen.</p>
<p>Je bent een 16-jarig lesbisch meisje. Je woont in België. Je ouders, familie en vrienden zijn op de hoogte van je seksuele geaardheid. Zij hebben hier helemaal geen problemen mee. Toch voel je hier en daar bij andere jongeren toch wat weerstand. Zowel je ouders als jij zelf zijn niet gelovig.</p>	<p>Je bent een jongen van 17j. Je woont in Italië. Je hebt je ouders pas verteld dat je homoseksueel bent. Zij zijn heel gelovig en kunnen dit niet aanvaarden. Ze willen er niets meer over horen. Je voelt je niet gelukkig bij deze situatie en gaat op zoek naar lotgenoten.</p>

Je bent een meisje van 13 jaar en woont met je moeder en twee broertjes in een klein hutje in Uganda. Je moeder heeft geen werk en geen geld. Jij moet haar thuis helpen (schoonmaken) en kan niet naar school. Je broertjes mogen wel naar school. Je woont in een gevaarlijke buurt, je kunt niet zomaar de straat op. Je moet van je moeder elke zondag naar de kerk. Als je 14 bent moet je trouwen met een man die je niet kent.

Je bent een meisje van 12 jaar. Je hebt alleen een moeder en acht broertjes. Jullie wonen in een klein huisje in Thailand in een rustige buurt. Je moeder heeft geen werk en geen geld. Jij moet haar thuis helpen (schoonmaken) en kan niet naar school. Je broertjes mogen wel naar school. Je woont in een rustige buurt. Je moet van je moeder elke zondag naar de kerk. Je mag verliefd worden op wie je wil.

Je bent een meisje van 17 jaar. Je woont in Marokko in een klein huisje. Je ouders vinden geloof heel belangrijk. Je slaapt met je drie broertjes op 1 kamer. Jij weet nog niet of je in Allah gelooft. Je ouders hebben niet zo veel geld en werken de hele dag op het veld. Je gaat naar school en je mag school afmaken, later wil je politieagente worden. Je mag geen relatie hebben, je broers mogen dat wel.

Je bent een meisje van 17 jaar. Je woont in Vietnam met je ouders. Je bent de dochter van de schooldirecteur. Je moeder hoeft niet te werken, er is genoeg geld. Jullie hebben een groot huis. Je mag geen verkering hebben van je ouders. Je weet nog niet of je in god gelooft, je ouders vinden dat goed. Je gaat veel om met vrienden en vriendinnen. Je voelt je als meisje op straat vaak onveilig.

Je bent een meisje van 1 jaar uit China. Je ouders wilden liever een jongen en zijn niet blij met je. Je mag als je groter bent niet naar school, omdat je een meisje bent. Je woont op het platteland in een klein hutje Iedereen in het dorp moet altijd naar de kerk. Je ouders werken de hele dag op het veld, jij zit op de rug van je moeder. Je ouders kiezen als je 10 bent een man voor je uit om mee te trouwen.

Je bent een jongen van 14 jaar. Je woont in Mexico in een klein huisje. Je slaapt met je drie broers op 1 kamer. Je ouders vinden geloof heel belangrijk. Jij weet nog niet of je in god gelooft. Je ouders hebben niet zo veel geld en werken de hele dag in de fabriek. Je gaat nu nog naar school, maar moet als je 15 bent ook gaan werken in de fabriek. Je hebt een relatie met een meisje uit de buurt.

Je bent een meisje van 1 jaar uit Nederland. Je ouders zijn heel blij met je en kunnen alles kopen wat je nodig hebt. Je mag als je groter bent naar school. Je woont in de grote stad in een heel fijn huis. Je hoeft niet in god te geloven als je groter bent. Je mag later kiezen op wie je verliefd wordt.

Je bent een jongen van 16 jaar en je woont in Rusland. Je ouders zijn arm. Je moest stoppen met school om in het leger te gaan. Je woont op de legerbasis, je deelt een kleine vochtige kamer met een agressieve jongen. Er zitten geen meisjes in het leger. Er is een goede dokter in het leger. Je moet na het leger van je ouders een meisje zoeken en met haar trouwen.

Je bent een jongen van 12 jaar. Je woont samen met je vader in een dorp in Egypte in een klein, maar fijn huisje. Je zit in een rolstoel en kunt daarom niet naar school. Mensen willen je liever niet aanraken of met je praten omdat je een beperking hebt. Gelukkig komt je buurmeisje vaak langs, zij mag niet naar school omdat ze een meisje is. Je vader is gelovig en hij verwacht dat van jou ook.

Je bent een jongen van 18 jaar en woont in Nederland. Je bent net klaar met school en bent nu een soldaat in het leger. Je woont op de legerbasis, je deelt een mooie kamer met een andere jongen. Je bent verliefd op een jongen, maar niemand mag het weten. Je ouders zijn gescheiden, maar goede vrienden. Je ouders geloven in god, jij niet, maar dat is geen probleem.

Je bent een jongen van 13 jaar. Je komt uit Syrië maar bent voor de oorlog gevlucht naar België. Je ouders hadden in Syrië een goede baan, maar mogen nu niet werken. Jullie wonen in een druk asielzoekerscentrum. Je zit in het eerste middelbaar. Je gaat heel graag naar school. Je wil later kapper worden. Je ouders verwachten dat je gelovig bent. Jij mag veel meer dan je zusje. Als je ziek bent, kun je naar een goede dokter in het asielzoekerscentrum.

Je bent een meisje van 10 jaar. Je woont in Tanzania met je moeder en je broertje. Jullie hebben weinig geld. Je werkt elke dag met je moeder als schoonmaakster in een hotel. Je broertje gaat naar school. Iedereen in je dorp is gelovig dat hoort zo. Je moet over vier jaar trouwen met de buurjongen. Je wil dit zelf niet graag, maar kan er niets aan veranderen.

Je bent een meisje van 12 jaar. Je woont in Brazilië. Je woont in een klein maar fijn huisje met je ouders en zusje en broertje. Je ouders werken hard en verdienen genoeg geld voor eten. Je bent zwanger geraakt van je vriendje terwijl je dat niet wilt. Je mag nog wel naar school ook al ben je zwanger, maar zal thuisblijven als je baby er is. Je bent gelovig, net als je ouders en de rest van het dorp.

Je bent een jongen van 15 jaar. Je woont in Ghana met je ouders. Jullie hebben een klein huisje en genoeg geld voor eten en school. Je ouders zijn wel altijd aan het werk, ze zijn bijna nooit thuis. Je bent verliefd op een meisje, maar je ouders vinden dit niet goed. Je lievelingsvak is wiskunde. Je wilt later je eigen hotel openen. Je bent gelovig, dat moet van je ouders

Je bent een meisje van 14 jaar. Je woont in Gent. Je ouders zijn diepgelovig. Jij bent zelf ook gelovig, maar hebt beslist dat je geen hoofddoek wil dragen. Voor je ouders is dat geen probleem. Zij respecteren je keuze.

Bijlage 2: Situaties en gebeurtenissen

Lees de onderstaande situaties luidop voor. Geef de deelnemers voldoende tijd om na elke situatie eventueel een stap vooruit te doen én om te kijken naar de positie van de anderen.

1. Je hebt in je leven altijd genoeg geld gehad om te eten.
2. Waar jij woont, kunnen meisjes en jongens dezelfde dingen doen.
3. Als je ziek bent, dan kun je naar de dokter.
4. Je gaat elk jaar wel één keer of vaker op vakantie.
5. Je bent blij met je leven.
6. Je kunt zelf kiezen met wie je wilt omgaan of een relatie wilt hebben.
7. Je kunt later worden wat je wilt.
8. Je kunt veilig over straat lopen. Niemand zal iets gemeens doen zoals je vastgrijpen, je slaan of je uitschelden.
9. Als je jarig bent, dan hebben je ouders genoeg geld om dat te vieren.
10. Je kunt elke dag naar school gaan.
11. Je hoeft niet te werken om je familie te helpen en geld te verdienen.
12. Je woont in een fijn huis en jullie hebben een telefoon en een televisie.
13. Als je later kinderen krijgt, dan kun je zorgen dat zij genoeg eten hebben en naar school kunnen.
14. Je mag verliefd worden op wie je wil (jongen of meisje) en zelf kiezen met wie je (later) trouwt.
15. Je mag zelf kiezen of je in god gelooft of niet.
16. Je ouders hebben genoeg tijd om leuke dingen met je te doen.
17. Je bent zelf de baas over je lijf; niemand raakt jou aan als je dat niet wilt.